קיצור שלחן ערוך — דיני ערב פסח ודיני אפית המצות

אֵין אוֹמְרִים מִזְמוֹר לְתוֹדָה וְלֹא לַמְנַצֵּחַ (תכ"ט).

מֻתָּר לֶאֱכוֹל חָמֵץ רַק עַד שְׁלִישׁ הַיּוֹם, (וְהַיּוֹם נֶחְשָׁב מִן עֲלוֹת הַשַּׁחַר עַד צֵאת הַכּוֹכָבִים). וּבַהֲנָאָה מֻתָּר עוֹד שָׁעָה אֶחָת. וּמֻתָּר לְמָכְרוֹ אָז לְאֵינוֹ יְהוּדִי, אֲבָל אַחַר כָּךְ אָסוּר גַּם בַּהֲנָאָה. וְצָרִיךְ לִשְׂרוֹף אֶת הֶחָמֵץ וּלְבַטְּלוֹ כָּל זְמַן שֶׁהוּא מֻתָּר בַּהֲנָאָה (תל"ד תמ"ג).

מֵחֲצוֹת הַיּוֹם וָאֵילַךְ אָסוּר בַּעֲשִׂיַּת מְלָאכָה. וְאֵינוֹ מֻתָּר לַעֲשׂוֹת, רַק מַה שֶּׁמֻּתָּר לַעֲשׂוֹת בְּחֹל הַמּוֹעֵד. וְעַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי נוֹהֲגִין לְהַתִּיר. וְיֵשׁ מְקוֹמוֹת שֶׁנּוֹהֲגִין לֶאֱסוֹר כָּל הַיּוֹם בִּמְלָאכָה.

לְהִסְתַּפֵּר וְכֵן לִקְצֹץ הַצִּפָּרְנַיִם, צְרִיכִין קֹדֶם חֲצוֹת. וְאִם שָׁכַח, יָכוֹל לִקְצֹץ צִפָּרְנָיו גַּם לְאַחַר חֲצוֹת. אֲבָל לְהִסְתַּפֵּר אָסוּר, כִּי אִם עַל יְדֵי אֵינוֹ יְהוּדִי.

אָסוּר לֶאֱכוֹל מַצָּה כָּל הַיּוֹם. וַאֲפִלּוּ הַקְּטַנִּים וְהַקְּטַנּוֹת, כָּל שֶׁמְּבִינִים עִנְיַן יְצִיאַת מִצְרַיִם, אָסוּר לָתֵת לָהֶם מַצָּה. אֲבָל תַּבְשִׁילִין שֶׁעוֹשִׂין מִמַּצּוֹת טְחוּנוֹת, מֻתָּר כָּל אָדָם לֶאֱכוֹל עַד תְּחִלַּת שָׁעָה עֲשִׂירִית, דְּהַיְנוּ עַד הָרְבִיעִית הָאַחֲרוֹנָה שֶׁל הַיּוֹם. וּמִשָּׁם וָאֵילַךְ אָסוּר לֶאֱכוֹל, כִּי אִם לְעֵת הַצֹּרֶךְ מְעַט פֵּרוֹת אוֹ בָּשָׂר וְדָגִים. וְיִזָּהֵר שֶׁלֹּא יְמַלֵּא כְּרֵסוֹ כְּדֵי שֶׁיֹּאכַל בַּלַּיְלָה מַצָּה לְתֵאָבוֹן (תעא).

הַבְּכוֹרִים בֵּין בְּכוֹר לְאָב בֵּין בְּכוֹר לְאֵם, מִתְעַנִּים בְּעֶרֶב פֶּסַח, אֲפִלּוּ חָל בְּעֶרֶב שַׁבָּת. וְגַם הַבָּא אַחַר הַנִּפָּלִים, צָרִיךְ לְהִתְעַנּוֹת (עַיֵּן דָּגוּל מֵרְבָבָה). וְכַל זְמַן שֶׁהַבְּכוֹר קָטָן, הָאָב מִתְעַנֶּה תַּחְתָּיו. בְּסְעוּדַת מִצְוָה אִם מֻתָּרִים לֶאֱכוֹל, תַּלְיָא בְּמִנְהַג הַמְּקוֹמוֹת.

בְּכוֹר הַמִּתְעַנֶּה, אוֹמֵר בִּתְפִלַּת הַמִּנְחָה, עֲנֵנוּ, וְאִם הֵם כַּמָּה בְּכוֹרִים וּמִתְפַּלְּלִין בְּצִבּוּר, לֹא יַרֵד בְּכוֹר לִפְנֵי הַתֵּבָה, כִּי אֵין לוֹמַר עֲנֵנוּ בַּחֲזָרַת הַתְּפִלָּה בְּקוֹל, כֵּיוָן שֶׁהוּא חֹדֶשׁ נִיסָן (ת"ע).

הַמְּהַדְּרִים אוֹפִין הַמַּצּוֹת שֶׁל מִצְוָה בְּעֶרֶב פֶּסַח אַחַר חֲצוֹת הַיּוֹם, שֶׁהוּא זְמַן הַקְּרָבַת קָרְבַּן פֶּסַח. וְכֵיוָן שֶׁאָז הוּא אַחַר זְמַן אִסּוּר חָמֵץ, טוֹב שֶׁיְּבַטֵּל בְּפֵרוּשׁ אֶת הַפֵּרוּרִים, וְיֹאמַר בְּלָשׁוֹן שֶׁהוּא מֵבִין עִנְיָן זֶה: כָּל פֵּרוּרִים שֶׁיִּפְלוּ בִּשְׁעַת לִישָׁה וַעֲרִיכָה, וְכֵן הַבָּצֵק שֶׁיְּדֻבַּק בַּכֵּלִים, אֲנִי מְבַטֵּל וּמַפְקִיר אוֹתָם.

וְהַמַּיִם שֶׁרוֹחֲצִין בָּהֶם אֶת הַכֵּלִים, צְרִיכִין לְשָׁפְכָן בִּמְקוֹם מִדְרוֹן, וְשֶׁלֹּא תִּהְיֶה רִצְפַּת אֲבָנִים, כְּדֵי שֶׁיִּבָּלְעוּ מֵהֶרָה בַּקַּרְקַע, שֶׁאִם יִשְׁפְּכֵן שֶׁלֹּא בִּמְקוֹם מִדְרוֹן אוֹ אֲפִלּוּ בִּמְקוֹם מִדְרוֹן וְהוּא רִצְפַּת אֲבָנִים, יֵשׁ לָחוּשׁ שֶׁמָּא יִתְקַבְּצוּ בִּמְקוֹם אֶחָד וְיַחְמִיצוּ קֹדֶם שֶׁיִּבָּלְעוּ בַּקַּרְקַע, וְנִמְצָא שֶׁיִּהְיֶה חָמֵץ בִּרְשׁוּתוֹ.